

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6
Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

Explicațiunea titlului preliminar a Codului civil de d. C. Nacu (Urmare).

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Inalta Curte de casație și justiție, s. II : *Nică Popa Costache în calitate de tutore al minorilor def. sœur frate Marin Popa Costache cu Niță Sterie.*

Idem : *Statul cu P. Leopold.*

Curtea de apel din București, s. I : *Principele George Bibescu cu Stefan Bibescu și alții.*

Bibliografii.

EXPLICAȚIUNEA

TITLULUI PRELIMINAR

A CODULUI CIVIL

(Urmare) (1)

38. Legile române de ordine publică se aplică tuturilor celor aflați pe pământul românesc, fără a se cerceta naționalitatea lor. Astfel, mai întâiu sunt legile constituționale, afară de drepturile politice, de care numai Românii se bucură, legile administrative, de poliție și de siguranță.

În privința legilor penale în sistemul engles se aplică absolut principiul teritorialității. Crimele sau delictele comise pe teritoriul engles se pedepsesc ori de cine ar fi comise; de altă parte însă, infracțiunile comise în afară de pământul englesesc, chiar de englezi, nu se pedepsesc. Codul nostru penal, și acesta este sistemul comun tuturor statelor din Europa, urmează sistemul englez, în cât se atinge de infracțiunile comise pe pământul românesc, art. 3 C. pen. anunță că legea penală română se va aplica tuturor acelor care vor comite crime sau delict pe teritoriul român; fără distincțiune de naționalitate. Cât pentru crimele sau delicturile comise afară din țară, art. 4 le pedep-

sește numai dacă făptuitorul este român și dacă nu a fost judecat în țară străină. Dacă făptuitorul este străin el nu se pedepsește de cât pentru crimele numite în art. 5.

39. Chiar dispozițiunile de drept civil care sunt însă fundate pe ordine publică sau pe bunele moravuri se aplică celor ce se află pe teritoriul român, fără distincțiune de naționalitate. Ce se înțelege prin legi de ordine publică și bune moravuri? Laurent voește a determina acest punct foarte delicat, însă nu ajunge la o soluțiune clară și precisă și recunoaște singur că în practică întâmpinăm multe greutăți. Distincțiunea ce voește a face între *interesul societății* și *dreptul societății* pentru a justifica aplicarea legii de ordine publică, nu ne duce la o soluțiune practică. Cu drept cuvânt însă jurisconsultul citat atrage atențiunea judecătorului că nu trebuie să dăm aci înțelesul ce 'l dă art. 5 și că legile de stare civilă și de capacitate, cum zice art. 2, sunt personale fie-cărui.

De altă parte Laurent are cuvânt să spue că judecătorul va decide dacă o lege face sau nu parte din legile de ordine publică și de bune moravuri după doctrina ce domnește în statul în care el dă dreptate. El este păzitorul drepturilor societății. Este de scăpat existența societății și perfectarea ei, decî trebuie să consulte dreptul public al națiunii.

Este de observat că redactorul român nu a reproduș dispozițiunea Codului Napoleon, relativă la legile de ordine publică și de bune moravuri; oare prin aceasta a voit să se depărteze de acest sistem? Avem convingerea că nu. S'a crezut inutil a se reproduce în acest punct textul frances, crezându-se că principiile generale sunt suficiente în acest punct.

Legea de introduciune a Codului civil german.

«Art. 30. Aplicarea unei legi străine este esclusă când este contrariă bunelor moravuri sau scopului unei legi germane.

(1) A se vedea *Curierul Judiciar* No. 73, 74, 76, 77, 78 și 79.

Ast-fel art. 1471, care oprește ca cine-va să se oblige pe toată viața s'ar aplica și contra aceluia care ar pretinde că are pe un altul în sclavie. Acest cas însă are o aplicare mai rară. Ast-fel oficerul stărei civile trebuie să ceară de la acei ce se presintă înaintea lui însușirele cerute de legea română pentru actul ce se face lui. Doă persoane, care după legile țării lor se pot căsători pot fi refuzați de ofițerul român, dacă după legea română există o împedicare la căsătorie. Mahometanul, care în țara lui poate avea mai multe soții, fiind deja căsătorit în țara lui, numai poate contracta o a doua căsătorie în România, pe cât timp cea dintâi nu este desfăcută. Un frances nu poate cere ofițerului român a celebra o căsătorie cu o vară primară, fără a avea o dispensă a capului statului și chiar cu o asemenea dispensă dacă ar voi să ia de soție pe o nepoată (art. 144).

Să notăm că aci nu este vorba de a se decide dacă doi francesi, veri primari, căsătoriți în Franța, pot fi considerați în România ca bine căsătoriți, ci numai dacă ei se pot căsători în România.

Tot pentru acelaș motiv o persoană divorțată poate să se căsătorească în România, chiar dacă legea țării lui, d. e. cea austriacă, nu recunoaște divorțul.

Acest mod de a vedea nu este al tuturilor. Unii autori ved aci o chestiune de capacitate și pretind a se aplica legea statului la care aparține străinul. (Fiore. *Droit international privé* n. 131, 132) Laurent n. 106.

Cu drept cuvânt însă s'a spus că aci sunt în joc considerațiuni morale și pentru acest motiv dispozițiunile legale sunt riguros obligatorii pentru toți⁽²⁾.

40. Dispozițiunile din dreptul civil cari au scopul de a organiza familia, intră asemenea în legile de ordine publică. Așa modul cum este organizată puterea maritală și care asigură bărbatului pozițiunea de cap al familiei se aplică străinilor aflători pe pământul românesc. Nu trebuiesc însă confundate dispozițiunile relative la puterea maritală cu acele care ating capacitatea femeii maritalitate.

Tot ast-fel și pentru puterea părintească. Această putere, cu toate atribuțiunile ei, se recunoaște și părintelui străin. Deci dreptul de corecțiune, dreptul de a consimți la unele acte, cum este căsătoria, 'l au străinii în România, după cum 'l au și Români.

Legea de introducere a Codului civil german.

«Art. 18. Filiațiunea legitimă a unui copil se

judică după legile germane, dacă bărbatul numai este german la epoca nasterii copilului, sau dacă bărbatul a încetat din viață înaintea acestei nasteri, dacă el era german la moartea lui.

«Art. 19. Raporturile juridice între tată și mamă și între un copil legitim se judică după legile germane când tatăl, și dacă el a încetat din viață, când muma posedă naționalitatea Imperiului. Tot ast-fel și când tatăl sau muma a pierdut naționalitatea Imperiului, dar copilul a conservat-o.

«Art. 20. Raporturile juridice între copilul natural și muma sa se judică după legile germane când muma este germană. Tot ast-fel și când muma a pierdut naționalitatea Imperiului însă copilul a păstrat-o.

«Art. 21. Obligațiunea alimentară a tatălui către copilul natural și obligațiunea sa de a da numai cheltuețele de sarcină, de facere, de întreținere alimentară se judică după legile statului cărui aparține mama la nașcerea copilului; nu se pot invoca însă drepturi mai întinse de cât cele stabilite de legile germane.

«Art. 22. Legitimarea unui copil natural ca și adopțiunea, se regulează după legile când tatăl, la epoca legitimării, sau adoptantul, la epoca adopțiunii, posedă naționalitatea Imperiului.

«Dacă tatăl sau adoptantul este supus al unui stat străin, pe când copilul posedă naționalitatea Imperiului, legitimarea sau adopțiunea este fără efect dacă consimțământul copilului sau al celui cu care copilul are relațiuni de familie, cerut de către legile germane, nu a fost dat».

41. Aubry și Rau pun între dispozițiunile de ordine publică și obligațiunea de a da alimente (v. T. I § 31. I). Laurent (*Droit civil I. n. 88*) combate această opiniune. El aplică numai principiul statutului personal și ajunge la următoarele două concluziuni: că străinul cărui legea țării lui nu 'i acordă o pensie nu o poate reclama, chiar de la un român, în casurile în care legea română acordă această pensie; și, din contra, un străin ar putea reclama pensie, chiar de la un român, în casurile în care legea străină acordă pensie, de și aceste cazuri nu ar fi prevăzute de legea română. (v. art. 21 leg. germană notat mai sus).

42. Autorii nu sunt de acord asupra chestiunii dacă divorțul este o instituțiune de ordine publică, sau face parte din legile personale.

Laurent⁽³⁾ este destul de limpede când spune că «nu este nici o îndoielă că în dreptul frances, legea divorțului face parte din legea de statut personal». După acest jurisconsult, deci, tribuna-

⁽²⁾ Savigny op. cit. VIII § 379. Asser. n. 53—55. Aubry et Rau I § 31 tex. și n. 34.

⁽³⁾ *Droit International v. n. 119 și urm.*

lele române nu poate divorța pe doi străini de cât numai dacă legea lor personală admite divorțul, și în casurile pe care această lege le prevede. Laurent critică jurisprudența francesă, care mai înainte de reșezarea divorțului în Franța, îl refuza străinilor. În acest sistem Tribunalele române ar trebui să pronunțe separațiunea de corp între doi străini a căror lege prevede aceasta.

Avem convingerea contrariă. Motivele care fac pe legiuitor să prevadă divorțul sunt fondate pe o considerațiune înaltă de morală și de ordine socială. Soțul insultat, maltratat nu trebuie a suferi insultele și maltrătarile. Când un soț este corupt și vițios, trebuie ca cel-l'alt și copiii să poată fi în drept a cere ca să fie depărtat. Separațiunea de corp este o instituțiune contra naturei omenești și efectele ei, în loc de a da satisfacere moralei, din contra lovesc în ea. Savigny⁽⁴⁾ are dreptate să zică: «Divorțul se distinge din cele-l'alte instituțiuni asupra bunurilor, prin aceea că legile în această materie țin de elementul căsătoriei, și prin urmare au caracterul legilor obligatorii. Judecătorul, chemat a pronunța un divorț nu poate de cât să urmeze legea țării lui fără să se uite la cele l'alte raporturi ale soților.

Legea introductivă a Codului german.

«Art. 17. Divorțul se regulează după legile statului cărui aparține soțul la intentarea acțiunii.

«Faptul petrecut pe când bărbatul era supus unui alt stat, nu poate fi invocat ca motiv de divorț de cât dacă acest fapt, este, după legea aceluși stat, o cauză de divorț sau de separațiune.

«Dacă la intentarea acțiunii, naționalitatea Imperiului s'a pierdut de bărbat, dar dacă femeea este germană, se aplică legile germane.

«Nu se poate pronunța în Germania, un divorț sau o separațiune, pe cât timp divorțul nu ar fi primit atât de legea străină cât și de legea germană».

43. Tot în legile de siguranță publică intră și acele relative la tutelă, fie a minorilor, fie a interzișilor, la punerea sub consiliu judiciar. Un străin decî poate fi interzis în România în casurile și în condițiunile determinate de legea română. Și nu vedem motivul pentru ce nu ar putea să fie sub un consiliu judiciar. În fine emanciparea se acordă și minorilor străini.

Aci însă trebuie să se facă deosebirea între modul cum se organizează tutela, care, ca măsură de protecțiune, face parte din legile de ordine publică, și între capacitatea celui pus sub tutelă și a tutorului său, capacitate care se regulează

după legea lui personală. Tot după legea personală a celui pus sub tutelă se determină și cauzurile în care poate să aibă loc tutela; precum și acele în cari poate avea loc emancipațiunea. Autorii nu fac de cât o excepțiune pentru interdicțiunea în cas de furie⁽⁵⁾.

Legea de introducere a Codului german.

«Art. 8. Un străin poate fi interzis în Germania după legile germane, când are domiciliul său reședința în Germania.

«Art. 9. Un absent poate fi declarat mort în Germania, după legile germane, dacă, la începutul absenței sale era german.

«Dacă la începutul absenței, absentele aparițiunea unui stat străin, el poate fi în Germania declarat mort, după legile germane, și cu efect pentru bunurile aflate în Germania; sint aplicabile prin analogie dispozițiunile art. 2369 al. 2 Codul civil.

«Dacă un soț străin absent avea ultimul său domiciliu în Germania și dacă femeea sa rămasă sau întoarsă în Germania este germană, sau fusese germană până la căsătoria ei cu absentul, aceasta, poate, după cererea soției, să fie declarat mort, în Germania, după legile germane, fără restricțiunea arătată în aliniatul 2.

«Art. 23. O tutelă sau o curatelă poate fi ordonată în Germania, chiar pentru un străin, în cas când Statul cărui aparține nu ea însuși măsură, când, după legile acestui Stat, străinul are trebuință de asemenea măsură, sau când este interzis în Germania.

«Tribunalul de tutele german poate lua măsură provisorii pe cât o tutelă sau o curatelă nu s'a instituit».

44. De și în legile noastre nu avem o dispozițiune ca aceea din Procedura belgiană, care să decidă că regulile de procedură se aplică tuturilor celor ce se prezintă înaintea Tribunalelor, totuși acest principiu este necontestat. Vom avea a vorbi despre competență când ne vom ocupa despre pozițiunea juridică a străinilor în România. Aci vom spune că chemarea în judecată, citarea părților, instrucțiunea procesului, îndeplinirea formelor actelor pregătitoare, darea sentinței, mijloacele ordinare și extra-ordinare de a se ataca o sentință se regulează fără îndoială după legea română.

Art. 374 Pr. civ, adoptă în privința executării hotărârilor străine în România principiul reciprocității. Numai hotărârile judecătorești date în o țară în care și hotărârile tribunalelor române

(4) Loc. cit. § 379, 6. — Cass. Bul. p. 512 II, 76. C. Iași. Dr. n. 57/91. trib. Iași. Dr. n. 57/91,

(5) Vezi asupra tutelei Laurent. *Droit Inter.* VI n. 49 și urm. Asupra Emancipațiunii n. 72 și urm. și asupra interd. și consiliul Judiciar n. 65 și urm. și 69 și urm.

sunt esecutoriî, se pot executa în România. Hotărîrea străină însă nu se poate executa în România de cât dacă ar avea un *exequatur* al unui tribunal român; alt-fel cei cari sunt de lege însărcinați a executa hotărîrea nu pot cunoaște această hotărîre. Chiar principiul suveranității s'ar opune la o executare făcută de a dreptul.

Se naște întrebarea ce are să cerceteze magistratul român chemat a pune viza pe sentința dată de tribunalele străine. Art. 374 spune că tribunalul are să cerceteze dacă sentința este definitivă după regulile fixate de legea țerei unde a fost dată această sentință. Prin aceasta legea a voit să zică numai că tribunalele române nu au căderea să vadă dacă sentința este dreaptă sau conformă cu legea țerei de unde vine. Acest punct controversat în Franca nu întâmpină nici o greutate la noi. Credem însă că judecătorul român poate refusa punerea formulei executorii în cazul când dispozitivul sentinței străine conține ceva care ar lovi în ordinea socială, așa cum o înțeleg legile române.

(Va urma)

C. MACU
Avocat
Profesor universitar

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția II

Audiența de la 18 Octombrie 1900

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Nică Popa Costache în calitate de tutore al minorilor def. sœur frate Marin Popa Costache cu Niță Sterie

Urmărire imobiliară. — Tabloă de ordinea creditorilor. — Lipsa lui. — Dacă atrage casarea ordonanței. — Dacă poate fi înlocuit prin vre-un alt act. — Tabloă ne datat, ne semnat de judecător și de greșier. — Casarea ordonanței de adjudecare. — (Art. 552 și 553 din Pr. civilă).

In materie de urmărire imobiliară, tabloul de ordinea creditorilor având de scop să călăuzească pe tribunal și să garanteze pe debitorul urmărit, pe creditorul urmăritor cât și pe toți ceilalți creditor, că creanța depusă și primită drept preț este în rang util și necontestată, și un asemenea tabloă neputând fi înlocuit prin nici un alt act și nici chiar prin constatarea făcută de tribunal, cu ocazia depunerii prețului, cum că creanța depusă drept preț ar fi în rang util și necontestată, lipsa lui atrage casarea ordonanței și poate fi invocată chiar de debitorul urmărit.

De asemenea un tabloă de ordinea creditorilor ne datat, ne semnat de judecătorul delegat a l face și de greșier, se consideră ca neexistent și fără nici o valoare nefiind făcut cu formele cerute de lege, și deci nu poate împiedica casarea ordonanței de adjudecare,

Decisiunea 232/900. — Casată ordonanța de adjudecare a tribunalului Ilfov, secția de Notariat cu No. 464/900, după recursul făcut de Nică Popa Costache în proces cu Niță Sterie;

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d-l consilier G. P. Petrescu;

Pe d-nii avocați D. Stănescu și N. Xenopol în desvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Al. Petroviță, în combateri; și

Pe d-l procuror St. Stătescu în conclusiuni, fiind minori în cauză;

Deliberând,

Asupra motivului al III-lea de casare:

«Violarea art. 552 și 553 din Pr. civ.

«Tabloul de ordinea creditorilor nefiind făcut până în momentul când creditorul a depus creanța sa drept preț, această creanță nu poate fi considerată ca fiind necontestată și în rang util, minorii având tot dreptul să critice înscrierea unei creanțe în tabloă cel puțin din punctul de vedere al fixării quantumului ei. Tabloul nefiind făcut și debitorul urmărit necunoscându-l nu a putut fi în măsură ca pe această cale a contestațiunii să valorifice pretențiunii de asemenea natură, și deci e în drept a invoca casarea. Nulitatea o pot invoca pentru prima oară în casație, de oare-ce nu am fost chemat de tribunal ca să fiu față la cercetarea cererii adjudecatorului de a i se admite creanța drept preț și deci nu am avut posibilitatea a o propune la tribunal neștiind că densusul va depune în locul prețului creanța neînscrisă în tabloul prevăzut de lege, de și se vede la dosar un tabloă, el însă nefiind semnat de judecătorul delegat cu facerea lui, și în fine de nimeni, nu poate avea existența legală».

Considerând că existența tabloului de ordinea creditorilor are de scop să călăuzească pe tribunal și să garanteze pe debitorul urmărit și creditorul urmăritor, cum și pe toți ceilalți creditor, că creanța primită drept preț este și în rang util și necontestată, astfel că lipsa unui tabloă de ordine nu poate fi înlocuit prin nici un alt act și nici prin constatarea făcută de trib. cu ocazia depunerii prețului, că creanță depusă drept preț, ar fi în rang util și necontestată;

Considerând că nu se poate susține că debitorul nu ar avea interes a invoca neexistența tabloului, și că această ar privi exclusiv pe creditor, căci debitorul are dreptul a discuta existența și quantumul creanțelor ce au fost înscrise, dacă datorește ceva și cui datorește și tabloul are să oglindească situațiunea debitorului urmărit; că de aceia și debitorul are dreptul a contesta înscrierea unei creanțe, atât sub raportul existenței. cât și al quantumului ei, și prin urmare când un asemenea tabloă lipsește, sau nu este făcut cu toate garanțiile ce legea prescrie, debitorul are dreptul a cere casarea pentru lipsa unui asemenea tabloă;

Considerând, că în specie de și se vede făcut un tabloă de ordine, însă acest tabloă nefiind nici datat, precum nici semnat de judecătorul delegat și de greșier, acest tabloă are a se considera ca neexistent și

fără nici o valoare, neputându-se zice că tabloul de ordine prescris este, când nu este făcut cu formele cerute ;

Că de aceia mijlocul de casare este neîntemeiat ;

Pentru aceste motive și fără a mai discuta cele l'alte mijloace de casare invocate, Curtea, de acord cu d-l procuror St. Stătescu, casează, etc.

Audiența de la 17 Octombrie 1900

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Statul cu P. Leopold

Contravenții la legea monopolului tutunurilor.—Perchisiții.— De cine trebuiesc autorizate.— Anularea procesului-verbal de constatare.— Dacă anulează și condamnarea dată de agentul regiei.— Dacă un asemenea proces-verbal constituie o hotărîre a primei instanțe.— (Art. 83 din legea monopolului tutunurilor).

1. *Legea monopolului tutunurilor fiind o lege specială, perchisițiile permise de acea lege trebuiesc a fi făcute după formele și îngrădite de garanțiile prescrise în dispozițiunile sale, iar nu după regulile dreptului comun. Ast-fel, asemenea perchisițiuni după legea monopolului nu se pot efectua de cât cu autorizarea înscrisă a președintelui tribunalului.*

2. *Când procesul-verbal prin care se constată o contravenție la legea monopolului tutunurilor se anulează, condamnarea pronunțată de agentul regiei pe baza acelor constatări nu poate avea nici un efect, și nici nu se poate admite un alt mijloc de dovedirea contravenției, de oare ce procesul-verbal de constatarea ei are caracterul unei hotărîri date în prima instanță.*

Decisiunea 880/900.— Respins recursul făcut de stat contra sentinței tribunalului Tulcea No. 843/900, dată în proces cu P. Leopold.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d-l consilier D. Hentzescu ;

Pe d-l avocat Flămânda în dezvoltarea motivelor de casare ; și

Pe d-l procuror St. Stătescu în concludsiuni.

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

«Violarea art. 83 din legea monopolului tutunurilor combinat cu art. 172 din legea vamală.

«Contravenția la legea monopolului tutunurilor fiind comisă prin introducerea în țară de tabac străin și descoperită în urma introducerii, urma să se facă cercetare judecătorească prevăzută de art. 172 din legea vamală, și dar autorizarea de perchisiție bine s'a dat de judele instructor, nefiind cazul prevăzut de art. 83 din legea monopolului, ca autorizarea să se dea de președintele tribunalului, art. 83 prevăzând cazul când contravenția e comisă prin faptul posesiunii de tutun sau tabac nerevestit cu mărcile regiei».

Având în vedere sentința supusă recursului.

Considerând că tribunalul pentru a achita pe Pe-

trache Leopold, dat în judecată pentru contravenție la legea monopolului tutunurilor, constată că procesele-verbale încheiate cu ocazia perchisițiilor pentru cercetarea faptului, sunt făcute de agenții regiei, fără să aibă autorizațiune înscrisă a președintelui trib. conform art. 83 din legea monopolului tutunurilor și declară că acele procese-verbale fiind nule, condamnatiunea dată de agentul regiei, pe baza acelor procese-verbale nu poate avea nici un efect ;

Considerând că conform art. 83 din legea monopolului tutunurilor, perchisițiile necesitate pentru constatarea contravențiilor la acea lege, nu se pot efectua de cât cu autorizatiunea înscrisă a președintelui tribunalului sau a judecătorului de ocol ;

Că legea monopolului fiind o lege specială, perchisițiile permise de acea lege trebuiesc a fi făcute după formele și îngrădite de garanțiile prescrise în dispozițiunile sale, iar nu după regulile dreptului comun ;

Că prin urmare tribunalul anulând procesele-verbale de perchisiție încheiate fără autorizarea scrisă a președintelui tribunalului a făcut o bună aplicare a art. 83 citat și motivul ne fiind întemeiat are a se respinge.

Asupra motivului II de casare :

«Violarea art. 75 din legea monopolului tutunurilor combinat cu art. 167 din legea vamală.

«Posesiunea de tabac și tutun străin fără a se dovedi plata drepturilor regiei conform art. 44 din legea monopolului tutunurilor, constituie o contravențiune la zisa lege și când se descopere introducerea în țară de asemenea mărfuri se aplică pedeapsa prevăzută de legea monopolului conform art. 167 din legea vamală».

Considerând că procesele-verbale de constatarea faptului, fiind nule, condamnatiunea pronunțată de agentul regiei pe baza acelor constatări, nu poate avea nici un efect și nici nu se poate admite un alt mijloc de dovedirea contravențiunii, de oare ce procesele-verbale de constatarea contravențiunii, au caracterul unei sentințe dată în primă instanță ;

Că prin urmare contravențiunea nefiind constatată cu drept cuvânt trib. a achitat pe Petrache Leopold de faptul ce i s'a imputat, și deci și acest motiv are a fi respins ca nefondat ;

Pentru aceste motive, Curtea, de acord cu d. procuror St. Stătescu, respinge recursul, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția II

Audiența de la 10 Octombrie 1900

Președenția D-lui I. CERCHEZ, Președinte

Principale George Bibescu cu Ștefan Bibescu și alții

Proprietatea numelui. — Numele patronimic al unei familii.— Dacă constituie un patrimoniu al său.— Cine are dreptul a'l purta.— Dacă copii naturali au dreptul a purta numele de familie al tatălui lor natural. — În ce cas.— Legitimare.— Adopțiune.

Numele patronimic al familiilor este proprietatea lor, ce nu se poate lua fără regulă de o altă persoană ; numele constituie dar un bun făcând parte

din patrimoniul familiilor, de care poate să fie legate suvenire de stimă și onoare și familia, în ordinea societății, neputând fi constituită în modul legal de cât prin instituțiunea căsătoriei, nimeni nu se poate bucura de numele de familie de cât în virtutea filiațiunii sale, prin urmare numele patronimic de familie nu se poate purta de cât de aceia ce'l moștenesc în mod legal.

Ast-fel copiii naturali nu pot pretinde că au dreptul de a purta numele de familie al tatălui lor natural, din simplul fapt al toleranței, și nu pot invoca nici posesiunea de stat, nici voința patentă a tatălui lor natural rezultând din acte făcute de dânsul cum ar fi declarațiunea de naștere la ofițerul stărei civile sau înscrierea cu numele său în școlile publice și particulare, ci numai legitimarea sau adopțiunea le conferă dreptul de a purta numele de familie al tatălui lor.

S'au ascultat d-l avocat C. Boerescu din partea principelui George Bibescu, în susținerea apelului, d-niș avocați Em. Porumbaru și I. St. Brătianu din partea întimaților Ștefan, George, Eufrosina și Alexandru Bibescu în combateri, precum și d-l procuror I. Stămbulescu în concludiuni fiind minori în cauză.

Curtea deliberând,

Având în vedere acțiunea intentată de principele George Bibescu în contra d-nei Teofila de Bacenschy și a fiilor săi Ștefan, Gheorghe, Eufrosina și Alexandru, cari fără drept poartă numele de Bibescu, și prin care tinde a li se interzice dreptul de a semna cu aceste nume și a se face rectificarea actelor lor de stare civilă ;

Având în vedere că, în fapt, nu se contestă că copiii d-nei Bacenschy sunt născuți în afară de căsătoria legitimă a decedatului colonel Nicolae Bibescu cu numita doamnă ;

Considerând că numele patronimic al familiilor este proprietatea lor, care nu se poate lua fără regulă de o altă persoană, că numele constituie dar un bun, făcând parte din patrimoniul lor, dar care poate să fie legate suvenire de stimă și onoare, și că prin urmare el nu poate să le fie indiferent ;

Considerând că înainte de legea asupra numelui din din 17 Martie 1895, era o neregulă complectă în această privință, ceea-ce dădea loc la abuzuri prin facilitatea cu care cel d'întâiu falit sau certat de justiție ar fi putut să și schimbe numele, luând pe al orî-cărui om onest și de considerație, fără nici o restricțiune sau posibilitate din partea aceluia a se opune, o simplă publicațiune făcută într'un ziar era suficientă pentru aceasta ;

Considerând că principele George Bibescu, purtând un nume al unei familii care a domnit în țară, are tot interesul ca numele său să rămăe intact și să nu fie purtat de cât de aceia cari îl moștenesc în mod legal ;

Considerând că pârâții de azi datoresc faptul purtării acestui nume împrejurării că colonelul Bibescu, din relațiunile sale nelegitime cu d-na Bacenschy, a dat naștere acestor copii și le-a tolerat, în viață fiind, să

poarte numele său ; că din acest simplu fapt de toleranță nu se poate pretinde că au și dreptul a'l purta, căci legitimitatea nu se conferă de cât prin căsătoria subsecventă sau adopțiune (art. 304 și 312 Cod. civ.), cari singure dau dreptul la numele cui-va ;

Considerând dar că, în ordinea socială, familia nu este constituită într'un mod legal de cât prin instituțiunea căsătoriei, numele de familie este prin urmare o proprietate de care cine-va nu se poate bucura de cât în virtutea filiațiunii sale : că dar s'ar părea bizar că acolo unde căsătoria legitimă nu a fost, să se nască moștenirea numelui legitim ;

Că, în asemenea materie, nu se poate invoca ca dând drept a purta un nume, nici posesiunea de stat, nici voința patentă a tatălui natural rezultând din acte făcute de dânsul, cum ar fi declarațiunea de naștere la ofițerul stărei civile, sau înscrierea cu acel nume în școlile publice sau particulare, și prin urmare dovada ce se cere a se face cu martori cată a fi respinsă, de oare-ce faptul, chiar de ar fi dovedit, el nu conferă calitatea ce se voește ;

Considerând că căutarea paternității fiind interzisă (art. 307 Cod. civ.), copilul natural nu poate lua numele tatălui său, nici chiar întemeindu-se pe o posesiune de stat, care 'i-ar da acest drept, ar trebui un act scris emanând de la tată, și în care s'ar recunoaște el singur de tată al copilului ; or, un asemenea act nu s'a produs de parte ; că, aseastă posesiune de stat ar putea servi numai în dovedirea maternității, care este permisă și care se poate dovedi și cu martori, când există un început de dovadă scrisă (art. 308 Cod. civ.) ;

Considerând că argumentul ce se voește a se trage din faptul că principele George Bibescu semnează cu acest titlu de principe, pe când defendorii nu semnează de cât Bibescu, este un argument fără fundament, căci reclamantul nu se plânge că dânsii 'i-ar fi luat și această calitate, pe care nu o avea nici tatăl lor natural, dar le contestă dreptul de a purta numele de Bibescu, fără cea mai mică schimbare în scrierea lui, așa cum se semnează și dânsul, și dar cererea de chemare la interogatoriū din acest punct de vedere este neadmisibilă ;

Considerând că ceea-ce revendica principele George Bibescu cu ocaziunea numirei sale de comisar al guvernului la Exponțiunea din Paris, era că în decretul de numire nu era prevăzut și cu titlu de principe, această ca titlu, iar nu ca nume ;

Considerând că tot așa de puțin temeinică se pare și argumentațiunea basată pe textul art. 1, alin. 2 din lege, în care se spune că „nimănu' nu 'i este permis, de la promulgarea acestei legi, de a purta alt nume patronimic, de eât acela sub care se află înscris în actele stărei civile sau sub care este în deobște azi cunoscut» ; că, prin urmare, defendorii fiind cunoscuți sub numele de Bibescu, sub care sunt și înscrisi la ofițerul stărei civile, ar beneficia de dispozițiunile acestui articol ;

Considerând însă că acest aliniat, în fine, adaogă : «acestea sub rezervele prevăzute în această lege» ; că, una din rezerve este și aceea prevăzută în art. 18 al legi ;

Considerând dar că acțiunea, ast-fel cum e formulată, se întemeiază pe dispozițiunile clare ale art. 18 din citata lege, care prevede cazul schimbării sau modificării de nume patronimic în timpul de la promulgarea Codului civil în țară (1865), al unei persoane, într'altul pe care nu are dreptul să'l poarte, putând fi acționată înaintea Curței și obligată să delase acel nume, aceasta în termen de două ani de la promulgarea legii; că, după citatul articol, nimeni nu poate să poarte un nume fără autorizațiunea persoanelor în drept de a'l purta;

Considerând, de asemenea, că nici cererea părășilor de a li se permite ca pe lângă numele de Bibescu să adauge și pe acela de Bacensky, nu le poate fi admisă, acesta ar fi cazul prevăzut de art. 312 Cod. civil pentru adopțiune, și acest lucru n'a existat, căci ar fi trebuit un act de adopțiune, făcut cu paza regulilor și formelor prevăzute la titlul adopțiunii, și încă în acel cas se adaugă numele adoptatorului la numele de familie al adoptatului, dacă nu ar fi urmat alt-fel tocmeala.

Pentru aceste motive, admite acțiunea intentată de principele George Bibescu, obligă pe Ștefan Bibescu și pe minorii Gheorghe, Eufrosina și Alexandru Bibescu, ca să delase numele de familie «Bibescu», ordonă ca oficerul stărei civile să facă, după cererea verii-căreia dintre părțile în proces, rectificarea actelor de stare civilă ale intimaților.

(ss) I. Cerchez, Alex Dobriceanu, Ath. Athanasovici, G. Flaișlen.

Opiniune

Având în vedere cererea făcută acestei Curți de către principele George Bibescu și care tinde ca d-na Teofila de Bacensky și fii săi Ștefan, George, Eufrosina și Alexandru să fie obligați a delasa numele patronimic de Bibescu, făcându-se rectificarea cuvenită și în registrele stării civile;

Considerând că din desbaterile orale, conclusiunile scrise și actele prezentate de părți, rezultă că fiii d-nei de Bacensky sunt copii naturali ai colonelului Bibescu;

Că colonelul Bibescu, fiind în viață, a făcut ca acești copii să fie înscrși în toate actele publice ale vieții sub numele de Bibescu, după cum rezultă din extractul de naștere al acestor copii, actele de vaccină și de înscriere în școala Eforiei Brâncovenești al cărei administrator era colonelul Bibescu;

Că această recunoaștere voluntară, neprohibită de lege (arg. art. 48 Cod. civ.), mai rezultă din numeroasa corespondență a colonelului Bibescu și prin care trata pe acești copii ca ai săi;

Că acești copii erau considerați ca atare în societate și în familie, și ca dovadă este, că copii legitimi ai colonelului Bibescu, singuri în drept de a apăra numele autorului lor, n'au ridicat nici o împotrivire, și ast-fel au autorizat și ei în mod tacit pe minorii defendori, pe frații lor naturali, de a purta numele de Bibescu;

Considerând că principele George Bibescu, ca membru al familiei, în posesiune legitimă a numelui patronimic, are și el o acțiune spre a împiedica pe alții, care fără drept poartă acest nume; dar această ac-

țiune n'are caracterul unei acțiuni în revendicare, căci numele nu conferă o proprietate absolută, căci se poate adesea întâmpla ca mai multe familii să poarte același nume, fără ca între ele adesea să existe vre-o rudenie ori cât de depărtată;

Considerând că proprietatea numelui este o proprietate *sui generis*, care diferă de proprietatea cea-l'altă natura și prin modurile de așizițiune și stingere;

Că dacă numele nu se poate dobândi prin modurile de așizițiune ordinare ale proprietății, se pot dobândi însă în virtutea unei concesiuni mai înainte private astă-zî cu autorizarea guvernului (art. 8 și urm. ai legii din 1895);

Considerând că, atât sub vechia noastră legiuire cât și sub Codul civil, era de tradițiunea țării noastre, că fie-care putea să-și schimbe numele (frauda se exceptă), fie că-și schimba numai terminarea, fie că lua numele pământului său muntelui al cărui proprietar era, sau invers, fie că lua un nume străin sau pe al altuia, relațiunile sociale nu erau așa de numeroase în cât să se fi simțit necesitate de a fixa numele persoanelor, spre a le putea distinge în societate;

Considerând că, în fapt, câte odată, se impunea ginerelui prin contractul de căsătorie a abandona numele său și a lua numele de familie al femeii; altă dată schimbarea numelui era condiția unui legat făcut unei persoane oare-care, care dacă voia să accepte legatul, era obligată a lua numele testatorului; copii de suflet, mai tot-d'auna, luaș numele bine-făcăturilor lor copii naturali purtaș numele părinților lor;

Considerând că această practică ni s'a transmis de la Romanii (I. I. C. De mutat. nominis);

Că Codul Caragea nu avea nici o dispozițiune prohibitivă în această privință;

Că Codul civil actual asemenea nu împiedică schimbările de nume și mai ales transmisiunea numelui de la tată la copilul său natural;

Că lucrurile fiind ast-fel, și în basa art. 1912 C. civ., aceste tradițiuni sunt și astă-zî în vigoare;

Considerând că tăcerea legiuitorului nostru este cu atât mai semnificativă cu cât el avea în față Codul Calimach (§ 220), care oprea pe copilul natural de a purta numele tatălui natural, nereproducerea în Codul civil a acestei dispozițiuni, însemnează că legiuitorul de la 1865 a înțeles să se depărteze de la Codul Calimach, care era o importățiune străină a Codului austriac, și care n'a fost în măsură să sdruncine vechiul obicei al pământului;

Considerând că ceea ce confirmă și mai mult această teorie este că însuși legiuitorul din 1895, prin art. 18, declară că respectă posesiunea de stat, notorietatea publică și numele indicate în actele de stare civilă;

Considerând că intenția legiuitorului nostru de a permite schimbările de nume mai rezultă și din faptul că legiuitorul penal român prin art. 208 a suprimat pedeapsa aplicabilă în Franța în articolul corespunzător (259 C. p. Fr.) celor cari 'și schimbă sau modifică numele; legiuirea penală trebuia să fie în concordanță cu vechiul obicei al pământului, neabrogat nici expres, nici tacit, de a-și schimba sau modifica numele, după conveniență;

Considerând că dacă, în fapt, această facilitate de a-și schimba numele a dat loc la oare-care abuzuri căci s'au văzut faliți și mai ales străini, în scop de a usurpa într'un mod indirect naționalitatea, usurpând nume onorabile și istorice, și dacă aceasta a fost cauza care a determinat pe legiuitorul din 1895 a lua oare-cară măsură de protecțiune, a întinde aceste măsuri și la copiii naturali, este a agrava sistemul legii, căci din nici o dispozițiune, și nici din expunerea de motive a legii, nu rezultă că legea numelui a înțeles a definește acestora dreptul de a purta numele autorilor lor;

Considerând că, în starea legiuirei noastre, copilul natural este destul de oropsit, ast-fel în cât nu putem, fără injustiție și în contra naturii, să agravăm sistemul legii, creând perdeni de drepturi neprevăzute de lege;

Considerând că minorii Bibescu nu sunt nici usurpatori, ei nu poartă numele de Bibescu fără drept, ci se bucură de o concesiune voluntară a colonelului Bibescu;

Că, pe lângă autorisarea colonelului Bibescu și a fiilor săi, vechea noastră legiuire nu împiedica transmisiunea numelui la copiii naturali;

Considerând că art. 18 al legii din 1895 fără a împiedica această transmisiune, pune oare-cară condiții, cere autorisarea persoanelor în drept de a purta numele;

Că, în specie, persoanele în drept față de colonel Bibescu, sunt moștenitorii săi, copiii săi legitimi, cari au dobândit numele prin filiațiune legitimă, și aceștia autorisă într'un mod tacit pe defendorii minorii Bibescu a purta acest nume;

Considerând că nu se poate zice că art. 18 cere autorisarea tuturor persoanelor în drept de a purta acest nume, căci atunci este a adăoga la lege și a o face în practică de o aplicațiune aproape imposibilă, căci este foarte greu a aduce autorisarea tuturor persoanelor, pe cari adesea nu le cunoaște, și cari câte odată domiciliază în țări foarte depărtate, ceea-ce este cazul cu familia prințului G. Bibescu;

Considerând că argumentul tras din legitimație și adopție, n'are ce căuta în specie, pentru că minorii Bibescu nu pretind drepturi de familie, nici de succesiune, ei cer numai să li se respecte consolațiunea conferită de autorul lor de a purta numele de Bibescu, care le poate folosi în cariera ce vor întreprinde;

Considerând că onoarea și stima prințului Bibescu nu poate fi atins de niște copii, ce sunt încă în studiu și pot promite de a deveni oameni onești și buni cetățeni;

Considerând că, pe de altă parte, interesul este măsura ori-cărei acțiuni;

Considerând că prințul George Bibescu, care a moștenit armele familiei, iscălește cu numele de «prinț», ast-fel în cât nu poate fi vre-o confusiune cu minorii Bibescu;

Că dacă, pe lângă aceasta, minorii Bibescu ar mai adăoga pe lângă numele de Bibescu și acela de Bacenschy, al mamei lor, atunci nici o confusiune nu mai poate fi posibilă și atunci acțiunea prințului Bibescu rămâne lipsită de interes;

Considerând că în ceea ce concernă pe d-na Teofila

Bacenschy, dânsa declară că nici odată nu s'a servit de numele de Bibescu, pentru că n'a fost cununată cu colonelul Bibescu, lucru de care Curtea trebuie să ia act;

Pentru aceste, motive sunt de opiniune a se admite în parte acțiunea principelui G. Bibescu și a obliga pe Ștefan Bibescu și pe minorii Gheorghe, Eufrosina și Alexandru Bibescu, reprezentați prin mama și tutoarea lor Teofila de Bacenschy, ca pe lângă numele patronimic de Bibescu să adăoge și pe acela de Bacenschy.

(s) N. Budișteanu.

BIBLIOGRAFII

A ășit de sub tipar și se găsește la autor și la librăria universală Leon Alcalay.

TOMUL AL VI-lea (PARTEA II)

DIN

DREPTUL CIVIL ROMÂN

DE

DIMITRIE ALEXANDRESCO

Consilier la Inalta Curte de casație și justiție

CUPRINZIND

Explicarea art. 1092—1157

PREȚUL 10 LEI

A apărut în tipografia «Buciumul Român» din Galați.

Legea judecătorilor de ocdale

IN RAPORT CU

Noul cod de procedură civilă

Observațiuni critice

DE

STELIAN A. IVANOVICI

Fost magistrat, Advocat

— PREȚUL 2 LEI —

A apărut :

COMENTARIUL

Institutelor lui Justinian

TOM I, PARTEA II-a

Un volum de 421 pagini în 4°

DE

G. DANIELOPOLU

Se află de vânzare la autor, Calea Griviței 71

— PREȚUL 12 LEI —